

JESDER

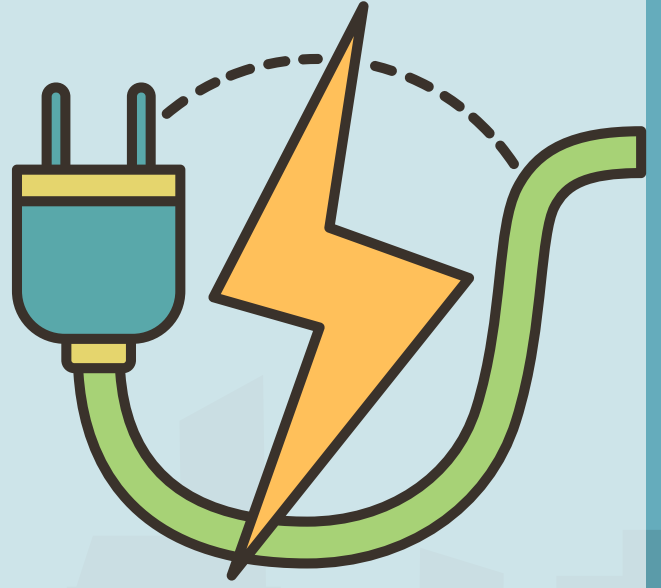
AYLIK HABER BÜLTENİ

Nisan, 2026

Sayı: 2026-3

EPDK'nın 16/04/2026 tarihli ve 14482 sayılı Kurul Kararı ile birden çok kaynaklı elektrik üretim tesisine dönüşüm çerçevesinde hidroelektrik ile biyokütle ve jeotermal santrallerine kapasite tahsis edilmesine karar verilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun 16 Nisan 2026 tarihli kararıyla, çok kaynaklı üretim modeline geçiş kapsamında jeotermal santrallere yönelik kapasite tahsis kriterleri netleşti.

Karara göre, YEKDEM süresi tamamlanan jeotermal santraller, hibrit üretim modeline geçiş için başvuruda bulunabilecek. Bu başvuruların değerlendirilmesinde ise sektör açısından kritik bir değişiklik dikkat çekiyor: kapasite tahsisinde öncelik, yüksek kapasite faktörüne sahip santrallere verilecek.

Jeotermal santrallerde hibrit kapasite tahsisi; 3 MW'a kadar olan kurulu güç için birebir kapasite verilirken, 3 MW üzerindeki kısım için %25 oranında ilave kapasite tanınmaktadır. Toplam kapasite ise santral bazında 10 MW ile sınırlandırılmıştır.

Sektör geneli için ayrılan toplam kapasite ise 100 MWm olarak belirlenmiştir.

Son başvuru tarihinin 30 Haziran 2026 olarak belirlenmesi ise yatırımcılar açısından sınırlı bir hazırlık süresine işaret ediyor.

[Yardımcı Kaynak Kapasite Tahsisleriyle İlgili EPDK Kararı](#)

JESDER'in Kurul Kararına İlişkin Görüşleri; Hibrit Tesisler, Kapasite Tahsisi ve 16 Nisan 2026 Tarihli Kurul Kararları

Türkiye, jeotermal enerji alanında güçlü bir tecrübeye, ciddi bir yatırım birikimine ve arz güvenliğine doğrudan katkı sunan bir üretim altyapısına sahip. Ancak bu yapının daha verimli, daha ekonomik ve daha sürdürülebilir hale gelmesi için hibrit yatırımların önünün açılması ihtiyaç haline gelmiş durumda. JESDER olarak bizim temel beklentimiz, jeotermal santrallerin özellikle kendi iç tüketimlerini karşılayabilecek hibrit tesis kurulumlarında daha güçlü biçimde desteklenmesi ve kapasite tahsislerinde bu alanın öncelikli olarak değerlendirilmesidir. Bu yaklaşımın gerekçesi daha önce dernek tarafından da ayrıntılı biçimde ortaya konmuştur. Hibrit yatırımlar jeotermal santrallerin verimliliğini artırmakta, iç tüketim yükünü hafifletmekte, yatırım maliyetlerini daha yönetilebilir hale getirmekte ve mevcut altyapının daha etkin kullanılmasına imkân vermektedir. Bizim burada anlatmaya çalıştığımız şey yalnızca sektör adına ek bir imtiyaz talebi değildir. Aslında mesele, Türkiye'nin zaten sahip olduğu bir yerli kaynağı daha akıllı, daha verimli ve daha düşük maliyetli biçimde değerlendirebilmesidir.

Jeotermal yatırımlar doğası gereği yüksek ilk yatırım maliyetleri ve kaynak geliştirme riskleri taşıyor. Bu nedenle santralin kendi iç tüketiminin daha düşük maliyetli yenilenebilir kaynaklarla desteklenmesi, yatırımın fizibilitesini güçlendirir. Aynı zamanda jeotermalden üretilen elektriğin daha büyük kısmının sisteme verilmesine imkân tanır. Böyle bir yapı hem yatırımcı açısından rasyoneldir hem de ülke açısından arz güvenliği, dışa bağımlılığın azaltılması ve iklim hedefleri bakımından son derece kıymetlidir. Dolayısıyla mesele yalnızca "kapasite yok" veya "kapasite şu rakamla sınırlandırılmıştır" denilerek kapatılabilecek teknik bir başlık olarak görülmemelidir.

Nitekim 16 Nisan 2026 tarihli Kurul kararları da bize sektör açısından dikkatle değerlendirilmesi gereken yeni bir çerçeve sunuyor. Kararlara göre; kapasite tahsisleri daha küçük yatırımlar için teşvik edici ancak büyük santraller için kapasite artışını zorlayacak nitelikte. Yani kısa vadede yoğun başvuru ve rekabet yaratacaksa da uzun dönemde yatırım iştahını köreltebilir. Ayrıca tanımlanacak kapasite tahsislerinin YEKDEM süresini tamamlamış santralleri kapsamı sınırlı bir alan yaratıyor. Bu kararlarda, jeotermal santraller için toplam 100 MWm'lık bir kapasite tahsisine imkan tanınmış olması elbette önemli ancak sadece YEKDEM dışı kalmış santralleri kapsamı sektör ihtiyaçlarının karşılanmasından ziyade sınırlayıcı etkiyi beraberinde getiriyor. Öte yandan depolamalı elektrik üretim tesisleri kapsamında önlisans ve lisans tadil başvurularına ilişkin kapasitenin sıfır olarak belirlenmesi ve bazı başlıkların yeniden Kurul kararı alınmasına gerek olmadığı yönünde kapatılması, sektörün kapasite planlamasına daha bütüncül ve uzun vadeli bir gözle bakılması gerektiğini de göstermektedir. Çünkü enerji yatırımları öngörülebilirlik ve süreklilik temelinde büyür. Jeotermal gibi baz yük sağlayan, yerli ve sürekli üretim yapan bir kaynağın hibrit uygulamalarla desteklenmesi, sistemin esnekliğini artırırken aynı zamanda mevcut santrallerin ekonomik dayanıklılığını da güçlendirir.

Bu nedenle beklentimiz çok açık. Kapasite planlaması yapılırken yalnızca yeni yatırım başvurularına ya da tekil kaynak türlerine bakılmamalı. Mevcut jeotermal santrallerin hibritleşme ihtiyacı da sistematik biçimde dikkate alınmalıdır. TEİAŞ ve ilgili kurumların kapasite tahsislerinde jeotermal santrallere yönelik hibrit yatırımları ayrı bir değerlendirme başlığı olarak ele alması, hem mevcut tesislerin emreamadeliğini koruyacak hem de yeni yatırımların önünü daha sağlıklı açacaktır. Türkiye'nin net sıfır hedefleri, arz güvenliği ihtiyacı ve yerli kaynak kullanımını artırma amacı birlikte düşünülüyorsa, jeotermalin hibrit modellerle desteklenmesi son derece makul ve gerekli bir adımdır. Biz JESDER olarak bu alanda atılacak yapıcı adımların, sadece sektörümüz için değil, ülkenin enerji sistemi için de kazanç yaratacağına inanıyoruz. Talebimiz, hibrit tesis kurulumlarının jeotermal santrallerin iç tüketimlerinde kullanılabilmesinin önünün açılması ve kapasite tahsis süreçlerinde jeotermal hibrit yatırımların somut biçimde önceliklendirilmesidir.

Mart Ayı Elektrik Üretim ve Kurulu Güç Verileri yayınlandı

2026 yılı Mart ayı sonu itibarıyla ülkemiz elektrik üretim kurulu gücü 125.100 MW'a ulaşmış olup, toplam 29.249.731,15 MWh üretim gerçekleşmiştir.

2026 yılı Mart ayı sonu itibarıyla kurulu gücümüzün kaynaklara göre dağılımı; %25,9'u hidrolik enerji, %19,8'i doğal gaz, %17,6'sı kömür, %12'si rüzgâr, %21,2'si güneş, %1,4'ü jeotermal ve %2,1'i ise diğer kaynaklar şeklindedir.

Ayrıca Ülkemizde elektrik enerjisi üretim santrali sayısı, 2026 yılı Mart ayı sonu itibarıyla 42.035'e (Lisanssız santraller dâhil) yükselmiştir. Mevcut santrallerin 776 adedi hidroelektrik, 69 adedi kömür, 406 adedi rüzgâr, 68 adedi jeotermal, 353 adedi doğal gaz, 39.951 adedi güneş, 412 adedi ise diğer kaynaklı santrallerdir.

TEİAŞ

2026 Yılı MART Ayı Verileri

Kaynak	Üretim (MWh)	%	Kurulu Güç (MW)	%
Akarsu	2.540.974,04	8,69	8.436	6,74
Asfaltit Kömür	145.422,33	0,50	405	0,32
Atık Isı	97.795,22	0,33	260	0,21
Barajlı	8.033.772,02	27,47	23.868	19,08
Biyokütle	698.156,81	2,39	2.119	1,69
Doğal Gaz	2.019.237,19	6,90	24.746	19,78
Fuel Oil	65.701,70	0,22	254	0,20
Güneş	3.187.588,08	10,90	26.535	21,21
İthal Kömür	4.374.071,31	14,95	10.462	8,36
Jeotermal	971.915,52	3,32	1.798	1,44
Linyit	3.136.427,43	10,72	10.229	8,18
LNG	0,00	0,00	2	0,00
Rüzgar	3.651.459,01	12,48	15.069	12,05
Taş Kömür	327.210,49	1,12	916	0,73
TOPLAM	29.249.731,15	100,00	125.099,8	100,00

Geçmiş sayıları
okumak için
[tıklayınız](#)

Yenilenebilir Enerji Yatırımlarında Döviz Kredisizliği Kaldırıldı

2 Mart 2026 tarihli T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı yazısı doğrultusunda, Sermaye Hareketleri Genelgesi'nde yenilenebilir enerji projelerinin finansmanını doğrudan ilgilendiren önemli bir değişiklik yapıldı.

Yapılan düzenlemeyle, Türkiye'de yerleşik tüzel kişilerin yenilenebilir enerjiye dayalı üretim tesisleri için kullanılacağı döviz kredilerinde aranan döviz geliri şartı kaldırıldı. Böylece yatırımcıların finansmana erişimi açısından önemli bir esneklik sağlanmış oldu.

Önceki uygulamada, lisanssız üretim tesisleri için 21 Haziran 2018 sonrasında bağlantı sürecine giren projeler ile lisanslı üretim tesisleri için 1 Temmuz 2021 sonrasında işletmeye geçen projeler bakımından döviz kredisi kullanımına sınırlamalar bulunuyordu. Bu sınırlamaların temel nedeni, söz konusu tarihten sonra alım garantilerinin döviz bazlı olmaktan çıkarılarak Türk lirasına dönüştürülmesi ve döviz geliri bulunmayan projelerde kur riskinin sınırlandırılmak istenmesiydi.

Yeni düzenleme ile bu tarih esaslı ayırım tamamen kaldırıldı.

Genelge'de ayrıca "yenilenebilir enerji yatırımlarının finansmanı" ifadesi, "yenilenebilir enerji üretim tesislerinin finansmanı" şeklinde revize edilerek uygulama kapsamı daha açık hale getirildi. Buna göre:

- Lisanslı üretim tesisleri için YEK Belgesi veya üretim lisansı,
- Lisanssız üretim tesisleri için ise Bağlantı Anlaşması

ibraz edilmesi, döviz geliri şartı aranmaksızın kredi kullanımında yeterli kabul edilecek.

Öte yandan, toplam kredi tutarına ilişkin mevcut sınırlar korunurken; YEKDEM fiyatının Türk lirası cinsinden belirlendiği durumlarda azami döviz kredisi tutarının hesaplanmasında, kredinin kullanıldığı tarihteki TCMB döviz satış kurunun esas alınacağı da düzenleme ile netleştirildi.

Bu değişikliğin, özellikle yerli ve yabancı yatırımcılar açısından finansman olanaklarını genişleterek yenilenebilir enerji yatırımlarına ivme kazandırması bekleniyor. [Değişiklikleri incelemek için](#)

YEKDEM Sonrası

Jeotermal elektrik üretim sektöründe bugün öne çıkan konuların başında, YEKDEM destek süresi sona eren santrallerin yeni piyasa koşullarında sürdürülebilirliğinin sağlanması gelmektedir. Türkiye'de jeotermal elektrik üretimi, geçmiş dönemde YEKDEM'in sağladığı öngörülebilir gelir yapısı sayesinde gelişmiş ve bugün yaklaşık 1.772 MW'ın üzerinde kurulu güce ulaşmıştır. Ancak YEKDEM süresi dolan santraller bakımından artık yalnızca PTF'ye (Piyasa Takas Fiyatı) dayalı gelir yapısı, özellikle piyasa fiyatlarının düşük seyrettiği dönemlerde ciddi bir gelir riski oluşturmaktadır.

Bu çerçevede sektörümüz, YEKDEM sonrası döneme geçen jeotermal santraller için makul ve dengeli bir koruma mekanizması oluşturulmasını önemli görmektedir. Yapılan değerlendirmelere göre, 2026 yılı itibarıyla YEKDEM süresi dolmuş veya dolacak toplam jeotermal kapasite yaklaşık 848 MW seviyesine ulaşmaktadır. Bu kapasite, yüksek kapasite faktörüyle çalıştığında yılda yaklaşık 6-7 milyar kWh yerli ve yenilenebilir elektrik üretimi sağlayabilecek niteliktedir. Bu noktada iki temel seçenek değerlendirilmektedir. Bunlardan ilki, YEKDEM süresi biten jeotermal santrallerin Kapasite Mekanizması kapsamında ele alınmasıdır. İkinci ve sektör açısından daha dengeli görülen seçenek ise, piyasa fiyatı belirli bir seviyenin altına düştüğünde devreye girecek bir taban fiyat modelinin oluşturulmasıdır. Bu modelde, PTF taban fiyatın üzerinde gerçekleştiğinde herhangi bir ödeme yapılmayacak, yalnızca piyasa fiyatının santrallerin sürdürülebilir işletme koşullarını karşılayamadığı dönemlerde sınırlı ve hedefli bir dengeleme mekanizması işletilecektir.

Bu yaklaşımın, kamu maliyeti bakımından daha kontrollü, piyasa yapısıyla daha uyumlu ve yatırımcı açısından daha öngörülebilir bir çözüm sunabileceği değerlendirilmektedir. Sektör olarak beklentimiz: Jeotermal santrallerin baz yük karakteri, yüksek işletme maliyetleri, yerli kaynak niteliği ve arz güvenliğine katkısı dikkate alınarak, YEKDEM sonrası dönem için özel ve makul bir geçiş mekanizmasının hayata geçirilmesidir.

Kaynak: JESDER

Stratejik Yatırımlarda Kapsam Genişledi: Kritik Hammaddeler Öncelik Kazandı

10 Nisan 2026 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan düzenleme ile yatırım teşvik sisteminde yer alan stratejik yatırım tanımı önemli ölçüde genişletildi. Yapılan değişiklik, özellikle sanayi ve enerji sektörlerinde kritik öneme sahip hammaddelere yönelik yatırımların destek kapsamına alınması açısından dikkat çekiyor.

Yeni düzenlemeye göre, Tebliğ’in kapsamı yalnızca belirli ürünlerin üretimine veya belirli teknoloji alanlarına yönelik yatırımlarla sınırlı olmaktan çıkarıldı. Artık kritik hammaddelerin çıkarılması, işlenmesi ve daha yüksek katma değerli ürünlere dönüştürülmesine yönelik projeler de stratejik öncelikli yatırım olarak değerlendirilebilecek.

Bu değişiklikte birlikte, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından finansman öncesinde yapılan değerlendirme süreçlerine kritik hammaddelere ilişkin yatırımlar da dâhil edildi. Böylece, arz güvenliği ve dışa bağımlılığın azaltılması hedefi doğrultusunda daha geniş bir yatırım alanı teşvik kapsamına alınmış oldu.

Öte yandan Tebliğ’in eklerinde de yapısal bir güncelleme yapıldı. Önceki düzenlemede değerlendirme formunu içeren Ek-3, yeni düzenleme ile “Kritik Hammaddeler Listesi” olarak yeniden düzenlendi. Değerlendirme formu ise Ek-4’e taşındı. Bu değişiklik, hem başvuru süreçlerinin sadeleştirilmesi hem de kritik hammaddelerin açık biçimde tanımlanması açısından uygulamaya netlik kazandırıyor.

Yapılan düzenlemelerin, yüksek katma değerli üretimi teşvik ederek sanayide dönüşümü hızlandırması ve özellikle enerji teknolojileri ile yenilenebilir enerji ekipmanları üretiminde yerli kapasitenin artırılmasına katkı sağlaması bekleniyor.

Resmî Gazete

2026 Yılı Nihai YEK Listesi Yayınlandı

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), 2026 yılı Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamında yer alacak tesislere ilişkin Nihai YEK Listesi’ni yayımladı.

Söz konusu liste, YEKDEM’den yararlanacak üretim tesislerini, bu tesislerin kaynak türlerini ve mekanizma kapsamında değerlendirilecek kurulu güçlerini ortaya koyuyor. Her yıl güncellenen nihai liste, destek mekanizmasına katılan santrallerin belirlenmesi açısından referans niteliği taşıyor.

EPDK

**GÖRÜNÜRLÜĞÜNÜZÜ ARTIRMAK İÇİN
BU ALANI MARKANIZIN GÜÇLÜ BİR
VİTRİNİNE DÖNÜŞTÜREBİLİRSİNİZ.**

EPDK, yenilenebilir enerji üretiminde hesaplama esaslarını yeniden belirledi

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), 2 Nisan 2026 tarihli ve 14435 sayılı Kurul Kararı ile yenilenebilir enerji üretim tesislerinde yıllık azami üretim miktarının belirlenmesine yönelik yeni esasları duyurdu.

Düzenleme kapsamında, hidroelektrik santraller dışındaki yenilenebilir enerji tesisleri için üretim miktarının belirlenmesinde kapasite faktörü bazlı yaklaşım benimsendi. Buna göre, her bir kaynak türü için yıllık üretime esas alınacak referans saat ve kapasite faktörü değerleri tanımlandı.

Karara göre;

- Rüzgâr santralleri için 4.000 saat ve %45,7,
- Güneş santralleri için 2.500 saat ve %28,5,
- Biyokütle tesisleri için 7.500 saat ve %85,6,
- Jeotermal santraller için ise 8.000 saat ve %91,3

referans değerler olarak belirlendi.

Bu değerler üzerinden hesaplanan üretim miktarı, tesislerin lisanslarına derç edilecek yıllık azami üretim miktarının belirlenmesinde esas alınacak.

Düzenlemede ayrıca, hibrit ve depolamalı tesisler için yıllık üretim miktarının hesaplanmasına yönelik özel bir formül de tanımlandı.

$$YAEÜM (MWh) = \left(2500 + 1500 \times \left[\frac{\text{Min}(MWm_d, MWh_d) - MWe_d}{MWe_d} \right] \right) h \times MWe$$

YAEÜM : Yıllık azami üretim miktarı

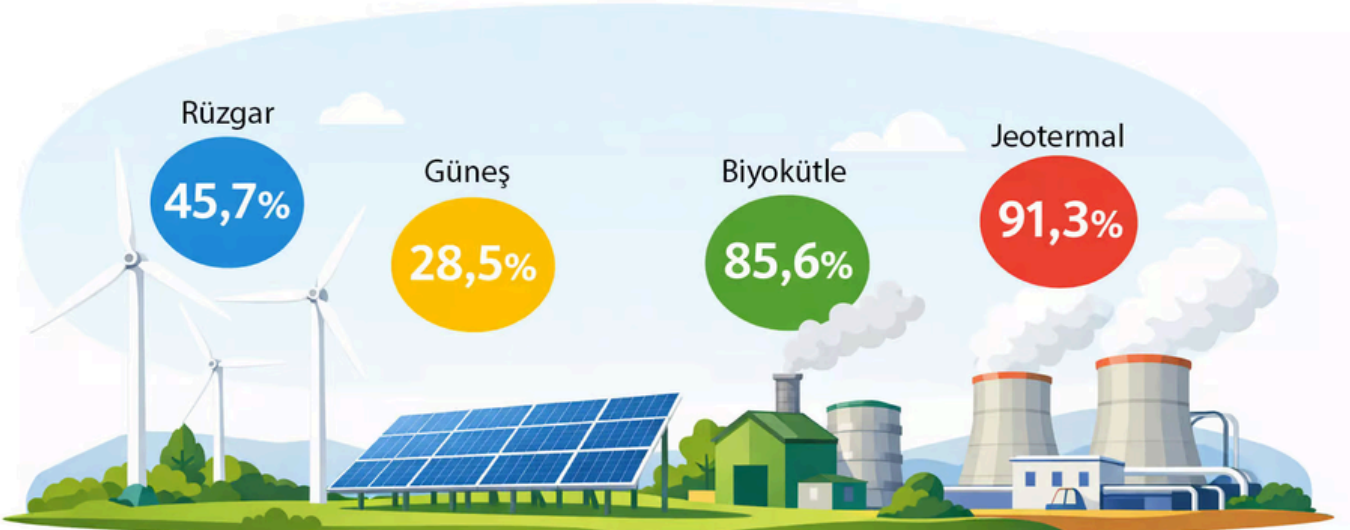
MWm_d : Ana kaynak mekanik kurulu güç

MWh_d : Depolama kapasitesi

MWe_d : Ana kaynak elektriksel kurulu güç

h : saat

[Resmî Gazete](#)

Lisanssız Elektrikte Yeni Dönem: Üretim-Tüketim Dengesi ve Sıkı Denetim

2 Nisan 2026 tarihli ve 32858 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan düzenleme ile lisanssız elektrik üretiminde üretim-tüketim dengesi, saatlik bazlı değerlendirme ve üretim sınırlarına ilişkin yeni kurallar yürürlüğe girdi.

Enerji sektöründe lisanssız elektrik üretimine ilişkin yapılan son yönetmelik değişikliği, hem üretim-tüketim dengesini yeniden tanımlıyor hem de yatırım süreçlerinde daha disiplinli bir yapıyı devreye alıyor. Özellikle jeotermal dahil tüm yenilenebilir kaynaklar için finansal ve operasyonel etkiler yaratacak düzenlemeler dikkat çekiyor.

Saatlik dengeleme dönemi başladı

Yeni düzenlemeyle birlikte elektrik üretimi ve tüketimi artık yıllık toplamlar yerine saatlik bazda değerlendirilecek. Bu yaklaşım, üretim projeksiyonlarının daha gerçekçi yapılmasını zorunlu kılarken, sistem işletmesi açısından da daha hassas bir denge mekanizması oluşturuyor.

Üretime sınır: Tüketimin 2 katı (rüzgar hariç)

Lisanssız üretim tesislerinde yıllık üretim miktarı, tüketimin en fazla iki katı ile sınırlandırıldı.

Bu sınırın üzerindeki üretim: herhangi bir ödeme kapsamına alınmayacak ve doğrudan YEKDEM’e bedelsiz katkı olarak aktarılacak.

Jeotermal projelere daha yakın takip

Yönetmelik değişikliği ile birlikte jeotermal faaliyetler başta olmak üzere tüm projeler idari açıdan daha sıkı izlenecek. Yönetmelik değişikliğinde vurgulanan yeni yaklaşım doğrultusunda, üretim hesaplarının kapasite faktörü gibi teknik parametrelere dayandırılması, sahadaki gerçek performans ile kağıt üzerindeki projeksiyonların uyumunu zorunlu hale getiriyor.

Aynı başvuruya ikinci şans yok

Yeni kurala göre; aynı kişi, aynı saha için yaptığı başvuru sonuçlanmadan ikinci bir başvuru yapamayacak. Öte yandan düzenleme, yatırımcıya esneklik de sağlıyor; aynı tüketim tesisi için birden fazla üretim tesisi kurulmasının önü açılıyor. Bu durum, özellikle hibrit ve kademeli yatırım modelleri açısından yeni fırsatlar yaratabilir.

Süreler netleşti: Geciken projeye iptal

Yatırım süreçleri artık daha kesin çizgilerle tanımlanmış durumda. Belirlenen süre içinde tamamlanmayan projeler için: “bağlantı hakkı iptal edilecek”. Bu da “kapasite tutma” amaçlı bekletilen projelerin önünü kesmeyi amaçlıyor.

İhtiyaç fazlası elektrik enerjisi: 10 yıl boyunca satın alınmaya devam edecek ve bu alım YEKDEM kapsamında yapılacak. Ancak fiyatlandırmanın belirli teknik ve idari şartlara bağlı olarak değişebileceği de özellikle vurgulanıyor.

Resmî Gazete

**GÖRÜNÜRLÜĞÜNÜZÜ ARTIRMAK İÇİN
BU ALANI MARKANIZIN GÜÇLÜ BİR
VİTRİNİNE DÖNÜŞTÜREBİLİRSİNİZ.**

SEÖS Tebliği Sürecine JESDER Katkısı: Jeotermal İçin Kademeli İzleme Modeli Önerisi

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yürütülen Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri (SEÖS) tebliği çalışmaları kapsamında, Jeotermal Elektrik Santral Yatırımcıları Derneği (JESDER) sektörel bir değerlendirme sunarak sürece katkı sağladı. Hazırlanan görüş; akademik çalışma, saha verileri ve işletme deneyimlerinin birlikte ele alınmasıyla oluşturuldu.

JESDER'in değerlendirmesinin temelinde, jeotermal enerji santrallerinin emisyon karakterinin klasik sanayi tesislerinden farklı olduğu gerçeği yer alıyor. Bu farklılık, izleme ve denetim yükümlülüklerinin de aynı kalıpta uygulanmasının teknik ve ekonomik açıdan yeniden değerlendirilmesini gerekli kılıyor.

Dokuz Eylül Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi tarafından hazırlanan rapora dayanan analizler, Aydın ve Manisa'daki ölçüm ve modelleme çalışmalarında hidrojen sülfür (H₂S) konsantrasyonlarının yerleşim alanlarında mevzuat sınır değerlerinin altında kaldığını ortaya koyuyor.

Pasif örnekleme sonuçlarında ölçümlerin büyük kısmı belirsizlik sınırının dahi altında kalırken, hava dağılım modellemeleri emisyonların ağırlıklı olarak santral sahası ve yakın çevresinde yoğunlaştığını gösteriyor. Bu bulgular, jeotermal faaliyetlerin yerleşim alanlarında sürekli ve yaygın bir kirlilik oluşturmadığına işaret ediyor.

JESDER'in altını çizdiği en kritik teknik noktalardan biri, jeotermal sahalarda emisyonların zamanla doğal olarak azalması.

Üretim sürecinde yoğunlaşmayan gazlar, özellikle H₂S, yıllar içinde düşüş eğilimine giriyor. Birçok sahada 3-4 yıl içerisinde oldukça düşük seviyelere ulaşan bu gazlar, üretim yöntemlerinin de değişmesine yol açıyor. Artezyen üretimden kuyu içi pompa (ESP) sistemlerine geçiş yaygınlaşıyor. Bu dinamik yapı, jeotermal santrallerde sabit veya artan emisyon varsayımına dayanan sürekli ölçüm zorunluluğunun her tesis için aynı şekilde uygulanmasını tartışmalı hale getiriyor.

Taslak tebliğde öngörülen SEÖS yükümlülüğü yalnızca cihaz kurulumuyla sınırlı değil; veri yönetimi, yazılım altyapısı, sürekli veri aktarımı, kalibrasyon ve doğrulama süreçlerini de kapsayan kapsamlı bir sistem öngörüyor.

Ancak mevcut durumda: Yerli üretim uygun cihaz bulunmaması, sistemlerin büyük ölçüde ithal edilmesi gerekliliği, yüksek yatırım ve bakım maliyetleri, mevcut tesis altyapısına teknik uyum zorlukları, egzoz sistemlerinde geri basınç riski gibi unsurlar, bu yükümlülüğün sektörde dengeli bir sonuç doğurmayabileceğine işaret ediyor.

Öneri: Kademeli ve veriye dayalı izleme modeli

JESDER, bu çerçevede daha ölçülü ve gerçekçi bir denetim yaklaşımı öneriyor. Buna göre:

- İlk aşamada emisyonların 3 aylık periyotlarla ölçülmesi
- Azalma eğiliminin teyit edilmesi halinde periyotların 6 ay ve ardından yıllık ölçüme dönüştürülmesi
- Buna karşılık, emisyonların sınır değeri aştığı ve artış gösterdiği tesislerde SEÖS kurulumu veya ilave tedbirlerin zorunlu hale getirilmesi

Bu model, hem çevresel denetimin etkin şekilde sürdürülmesini hem de yükümlülüklerin tesisin gerçek emisyon profiline göre belirlenmesini mümkün kılıyor.

JESDER'in görüşü, jeotermal enerji sektörünün kendine özgü üretim ve emisyon karakteristiğinin mevzuata yansıtılması gerektiğini vurguluyor.

Sonuç olarak, mutlak ve tek tip bir sürekli izleme zorunluluğu yerine; periyodik ölçüm, eğilim takibi ve gerektiğinde sürekli izlemeye geçiş esasına dayanan kademeli bir sistemin, hem çevresel hem de sektörel açıdan daha dengeli bir yaklaşım olacağı ifade ediliyor.

Tarım Arazilerinin Kullanımına Yeni Çerçeve: TAD Portalı ve GES Kriterleri Öne Çıkıyor

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan yeni yönetmelik, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında tarım arazilerinin korunması, sınıflandırılması ve planlı kullanımına ilişkin süreçleri yeniden tanımlıyor.

Bu yönetmelik, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu çerçevesinde tarım arazilerinin korunmasını ve planlı şekilde kullanılmasını ve aynı zamanda toprak ve arazi varlığının belirlenmesi, sınıflandırılması ve hangi durumlarda izin verileceğine ilişkin süreçleri de daha net hale getirmeyi amaçlıyor. Bu kapsamda TAD Portalı da arazi etüdü, değerlendirme ve izin işlemlerinin tek merkezden yürütüleceği bir sistem olarak tanımlanıyor.

Sulamaya yönelik altyapı tesisleri, entegre olmayan hayvancılık ve su ürünleri tesisleri, depolar, seralar, bağ evleri ve benzeri yapılar bu kapsamda değerlendiriliyor. Bu tür yapılarda tarımsal arazi kullanım bütünlüğü şartı aranmıyor ve izin süreci valilik tarafından yürütülüyor.

GES kurulabilmesi için arazinin "kuru marjinal tarım arazisi" niteliğinde olması gerekiyor. Bunun dışındaki tarım arazilerinde, yapılan başvuruların kurul gündemine alınmayacağı belirtiliyor.

Tarım arazilerinin tarım dışı kullanımına yönelik tüm başvurular TAD Portalı üzerinden yapılacak. Burada sürecin daha düzenli, izlenebilir ve hızlı işlemesi amaçlanmıştır.

Büyük ova koruma alanı dışındaki mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ve sulu tarım arazileri ise ancak alternatif alan bulunmaması ve kurulun uygun görmesi halinde belirli stratejik yatırımlar için tarım dışı kullanıma açılacak. Maden, enerji ve altyapı yatırımları bu kapsama giriyor.

Bunun yanında petrol, doğalgaz, maden ve yenilenebilir enerji santralleri ile bunlara ait yol, trafo, şalt merkezi, iletim hattı ve depolama tesisleri gibi altyapı yatırımlarında alternatif alan bulunması ve tarımsal arazi kullanım bütünlüğü şartı aranmayacağı belirtiliyor.

Büyük ova alanlarında ise tarım arazileri kural olarak hiçbir şekilde amacı dışında kullanılamamakta. Ancak tarımsal amaçlı yapılar ile ortak kamu yararı kararı alınmış faaliyetler bu kuralın istisnasını oluşturuyor.

[Resmî Gazete](#)

Yayınlanan Raporlar

[IRENA: From energy crisis to energy security: Actions for policy makers](#)

[IEA: Critical Mineral Traceability for Energy and Economic Security](#)

[IEA: State of Energy Policy 2026](#)

